

grunde, idet man henviste til de i de to sidste operative paragraffer indeholdte opfordringer, som efter fransk opfattelse krævede yderligere og omhyggelige overvejelser. Albanien var ikke til stede, og Congo (Kinshasa) samt Dahomey erklærede ikke at ville deltage i afstemningen.

Plenarforsamlingen vedtog resolutionen (res. 2286) med samme stemmemønster som ved afstemningen i 1. udvalg.

1. udvalgs beretning: A/6921.

Afsluttelse af en konvention om forbud mod anvendelse af atomvåben.

(Dagsordenens punkt 96).

I. Indledning.

Debatten om ovenstående dagsordenspunkt fandt med enkelte afbrydelser sted i tiden 20.-30. november. Før udvalget forelå et sovjetisk udkast til en konvention om forbud mod anvendelse af atomvåben indeholdende to substansbestemmelser. Ifølge art. 1 forpligter konventionens parter sig til at afholde sig fra at anvende atomvåben, at fremsætte trusler om anvendelse af sådanne våben eller at tilskynde andre stater hertil. I medfør af udkastets art. 2 forpligter parterne sig til at bestræbe sig mest muligt på at nå til enighed om standsning af fremstilling af atomvåben samt om ødelæggelse af atomvåbenlagre i overensstemmelse med en traktat om almindelig og fuldstændig nedrustning under effektiv international kontrol. I traktatudkastet hedder det bl. a., at konventionen skal træde i kraft efter ratifikation af alle de konventionsparter, der besidder atomvåben. Det kræves således ikke før ikrafttrædelse, at alle atommagter har underskrevet og ratificeret konventionen.

Spørgsmålet om indførelse af forbud mod anvendelse af atomvåben har under forskellige former været behandlet i FN's generalforsamling siden 16. samling og har indirekte været berørt i forskellige sammenhæng siden FN's oprettelse, jfr. f. eks. USAs Baruchplan af 1946.

Det centrale i den sovjetisk-amerikanske uenighed om spørgsmålet er, at man fra sovjetisk side betragter et atomvåbenforbud som et indledende og nyttigt skridt til en

almindelig og fuldstændig nedrustning, medens man fra amerikansk side anser indførelsen af et forbud for et integrerende og senere led i det samlede nedrustningskompleks. Bagved denne mere processuelt betonedede indvending ligger imidlertid hensynet til NATOs strategiske koncept om i givet fald at kunne besvare et konventionelt sovjetisk angreb i Europa med taktiske atomvåben.

II. Debatten.

Den sovjetiske viceudenrigsminister Kuznetsov udtalte i sin forelæggelsestale bl. a., at verden måtte søge at nå fremad i nedrustningsspørgsmålet ved at vedtage partielle multilaterale foranstaltninger med henblik på at fjerne truslen om en atomkrig. Et atomvåbenforbud var et sådant betydningsfuldt skridt, fordi staternes forpligtelse til ikke at anvende atomvåben ville mindske atomkrigstruslen og bringe verden nærmere til mulighederne for at destruere atomvåbenene. Løsning af dette problem rejste efter sovjetisk opfattelse ingen store praktiske vanskeligheder, idet den alene afhang af de forskellige staters politiske goodwill og ikke indebar de for de øvrige nedrustningsspørgsmål nødvendige teknisk-videnskabelige forhandlinger.

For så vidt angik spørgsmålet om, hvorvidt en forbudskonvention ville begrænse staternes ret til selvforsvar, erklærede Kuznetsov, at forpligtelsen til ikke at anvende atomvåben netop var gensidig, og at spørgsmålet om gengældelse af atomangreb derfor ville være fuldstændig irrelevant.

Fra amerikansk side fremhævede ambassadør Adrian Fischer bl. a., at konventionen indebar en ukvalificeret og derfor uacceptabel forpligtelse til under ingen omstændigheder at anvende atomvåben selv i følgende fire situationer, hvor atomvåbenanvendelse ikke på forhånd kunne synes ganske uberettiget:

- hvor en atommagt, som udtrykkeligt havde afvist at undertegne konventionen, truede med atomangreb;
- hvor en ikke-atommagt var involveret i aggressionshandlinger støttet af en atommagt,
- støtte fra en atommagt til en ikke-atommagt, der udsattes for trusler om atom-